

Pataki Tamás

Ügyfon

*„A férfi vadászni indult,
hegyi bálványoknak hódolt,
Istennél nagyobbak, mondja.
Meghiggyétek: ez rossz jel.”
(Irk Bitig, 9. századi türk jóskönyv)*

Sűrű, sötétzöld szövésű erdő szélén álltak. Hét lovas és pár ebes gyalog nézett be a homályos rengetegbe. A terebélyes fákon kívül szinte semmit sem lehetett látni, az erdő magába ölelte a világot. Némely tölgyén hatalmas odúk tátongtak, négyen is elfértek volna bennük.

– Erre mene a gím – mutatta a hajtó. – Fejér gím, Nemvaló is látá, meg Bölén.

– Ezt körösztre vagy ebre esküszöd? – szegezte neki a kérdést Csanád úr.

– Esküszöm! Erre járt tegnap is. Kijött a fák közül, szertenézett. Fejéren világított, mint a tej.

– Hazudsz, Bese!

– Szarba fúljak, hogyha... – a hajtó káromkodott, mire Oleg dárdát szegezett a nyakának.

– Hagyjad! – szólt rá Imre herceg.

– Bár ki kéne téphetném a nyelvét, igazat mond, csak forró a feje. Erre mehetett a gím, mi meg eredünk utána. Szóval, fejér, mint a tej, Bese?

– Esküszöm!

– Imádkozz, hogy úgy legyen.

A hajtó keresztet vetett, Imre pedig intett Csanád úrnak, hogy visszatérhet Biharba. Fölöttük vadászsólyom

körözött, pásztázta az erdőrengeteget, s a lovasok mögött elnyúló dombokat, réteket. Csanád jelzett madarának, s az kiszáradt bőrkesztyűjére szállt, fejébe tette a sapkácskáját. Sarkával megszorította lovát, indulni készült.

– Hát mégis igaz a hír, nagy dolog, hogy fejér gím jár itten. Ne késlekedj uram. Jöttödre estére számítok, remélem vad vendéget is hozol! Lesz serböven!

– Ha Isten is megsegít.

– Áldomást iszunk...

– ... s fejemre agancsos koronát tehetsz, csak szólj a pispeknek is, nehogy megsértődjön – válaszolta derűsen Imre, s keresztet vetett.

– Hajrá!

A herceg bement katonáival az erdőbe, poroszkálva haladtak a sűrűben, kopóik elöl jártak, szimatolva. Páfrányok, gombák, mohák birodalmába léptek, nedves avarba dugták az orrukat. Rusz harcosai kísérték el igfoni vadászatára a herceget. Könnyű zsákmányra számított, de a ruszok állig felfegyverkezve jöttek. Sodronyinet, kerek pajzsot, lándzsát hordtak. Féltek az erdő settenkedő, kusza árnyékaitól. Hallották, hogy az úngurok estéenként mit regélnek a tüzeik mellett, ahol a gonosz szavakat rögtön elemésztik a lángok. Fél szemű Oleg vezette a csapatot, vaskos karjában baltát tartott, fejét tarra borotválta, maradék kese haját három varkocsba engedte. Egy bolgár harcos fokosa vakította meg, amikor az Al-Duna menti

harcokban küzdött vállvetve Imre apjával. Félszemmel is lefejezte a bolgárt, és ivókupát csináltatott koponyájából.

– Azt rebesgetik, hogy ez átkos erdő – mondta Halfűngur, Oleg fia. Ő már Űngurijában született, anyja a Kaplon-nemzetség egyik ágából hajtott ki.

– Nem nőtt be a fejed lágya! – okította Oleg.

A fattyűbeszédet nem tűrte, bár vi-gyázva, körül tekintve haladt előre.

– Minek rohanunk egyetlenegy gím után? – kérdezte Ulfhild, a baltás. – A keleti részeken több vad bújik!

– Az úngurokat ily fehér gím vezette hazájukba. Űldözték, ám nem ejtették el, cserében hazára leltek – magyarázta Halfűngur.

– Jó vásárt kötöttek, szép föld, de mocsaras. Ámde... egy gimből alig-ha lakhattak volna jól... – töprengett Ulfhild – S éppen azt a gímet kergetjük, mely ide vezette őket?

– Hogyne, Ulfhild! A szarvasok hal-hatatlanok. Pont, mint a kőfejedben az ökörség.

Nevettek, majd tovább furakodtak a dűs erdőbe, mely egyre inkább útvesztővé vált. A kutyák óvatosan haladtak, nyomot szimatoltak. Imre hallgatagon, elöl lovagolt, lépésben követte kopóit. Igfon rengetege a királyság egyik legnagyobb erdejének számított, belsejébe csak kevesen kalandoztak el. Hajtói, vadászai leginkább a déli és a keleti részeken vadásztak, az északi rengeteget elkerülték. Fehér gímet réges-régen láttak errefelé, regéje aggok ajkán kelt életre esténként, délceg alakja a mon-dák homályába veszett. Elejtése felért volna egy koronázással, s Imre feje már vizketett a koronáért.

– Azt is mondják az úngurok, hogy az erdőben iglicék laknak.

– Szörnyek?!

– Olyasfélék – nevetett Halfűngur. – Szép asszonyok bőrét öltik fel, kiállnak az erdő szélére, csöcsükkel magukhoz csalogatják a gyalogokat. Farukat kínálják, hívják, hogy háljanak velük, s a bárgyú gyalog azon nyomban letolja a gatyáját egy kis cicerére. Csakhogy utána le sem tudja vakarni az iglicet, mely csalárdul férfiú bőrét ölti, s hazáig követi, zaklatja. Minduntalan gyakran akar vele!

Jókat röhögtek ezen a ruszok, szerették Halfűngur meséit. Anyjától ezer meg ezer regét hallott, apja tűrte e hiú beszédet, s néha maga is mondott szagákat úkapjáról, a szászok pörölyéről. Beletörődött, hogy fia inkább úngur, mint rusz, sőt, meg is keresztelték, ám ő megmaradt a régi, kipróbált istene-inél.

Nemsokára egy kisebb fennsíkhöz értek, a kopók elvesztették a nyomot, de szorgosan keresték tovább. Körülnéztek, s megadóan bólogattak: óriási vadonban járnak. Oleg arcát hűvös fuvallat simogatta, majd hidegebb szellő csapta meg. Az ormok felé nézett, gomolygó, haragvó fellegek gyülekeztek ottan. Furcsállta, hogy ily hirtelen változik az időjárás Mérleg havának első napján. Suhogtak a levelek, kezdett beborulni az ég, nyargalva közelített az eső.

– Nagy idő jön!

Amint Oleg kiejtette e szavakat, a távolban villámmyalábok dugták ki szarvukat a fekete fergetegből.

– Ezt nem ússzuk meg, fedezékbe! – mondta Imre, s visszaűgettek az erdőbe, fákhoz hurkolták a lovakat, megkötötték a kopókat. Oleg a szemközti erdőbe vágatott, hogy befogja, ha netalán ló szaladna el. Dörögve eredt el

az eső, ítéletidő tombolt körülöttük. A mennykő belesújtott egy magas fenyőbe, nyomban kettétört és lángba borult. A ruszok, Imrével együtt, a földre hasalva kerestek menedéket, várták az istencsapás végét.

– Úgy tartják az úngurok, hogy abba csap bele az istennyila, amiben a gonosz lakozik.

– Akkor jobb hajlékot is találhatt volna magának – csipkelődött Ulfhild, és kezével óvta a feje búbját. Belevörösödtek, úgy okádták a szelet a felhők. Gyökerestül tépett ki fákat az orkán, hatalmas reccsenések és a mennykő ostorcsattogása pattogott fülükben. Ám amilyen villámgyorsan jött, oly széleseben vágta tova a vihar. Talpra álltak, megnyugtatták lovaikat, s nyeregbe szálltak, hogy folytassák a vadászatot. Oleg azonban nem tért vissza hozzájuk.

– Merre ment apád, Halfúngur? – kérdezte Imre, majd az íját vizsgálgatta, szerencsére nem ázott el a bőrtakaró alatt.

– Amoda ment!

– Eredjünk, hátha a gím nyomára lett.

Átlovagoltak a tisztás másik oldalára, s halálra váltan fékeztek meg lovaikat. Oleg vértócsában feküdt a földön, mellét szétkaszabták, összeszúrták, sebek virágoztak rajta. Nem viselt sodronyinget, hisz ő sosem félt. Halfúngur az apjához rohant, ébresztgette. Száját összeharapdálta, sírását mégsem tudta visszatartani. A ruszok szeme vérben forgott, elméjük elborult, dühükben tomboltak, nyomokat kerestek. Ilyen sebeket csak nagyvad vagy vadember képes ejteni, jókora késsel szurkálhatták a mellét, vagy agyarak dúlhatták fel.

– Orvgyilkosok!

– Nem tudhatjuk.

– No de Oleget? Száz bolgár sem bírta leteríteni!

– Bosszút akarok!

A ruszok idegesen pásztázták a környéket, a herceg is tanácstalanul állt Oleg holtteste előtt. Imre megszorította Halfúngur vállát, leereszkedett hozzá.

– Isten nyugtassa abádat, megtoroljuk!

Ulfhild felüvöltött.

– Ide gyertek! Gyorsan!

Ulfhildhoz rohantak. Vadra lelt.

– Iglicet fogtam! – mondta a harcos.

Egy nőt ragadott üstökön, úgy vezette a többiek elé. Lucskos ruhája ráfeszült karcsú testére, kemény bimbója áttörte vászoningét. Vértolt nem mocskolta, csapzottnak és kívánatosnak látszott. Imre lába elé vetette.

– Ki vagy? Mit keresel itt?

– Karoldu vagyok. Itt lakom, nem messze, az Igkő alatt.

Szeme zöld szikrát szórt, hajtincse arcába lógott.

– Az erdőben? Pedig itt nincsenek szklávok, te sem látszol annak. Királyi birtok ez! Az én birtokom.

– Igricaulban lakom.

– Nem ismerem. Urad ölte meg Oleget?

– Nekem nincsen uram!

– Hazudik! – kiáltotta Halfúngur.

– Abámat leszúrta álnokul, a nő nem véres. Ura lehetett. Bosszút akarok!

Imre azon töprengett, hogyan élhet vadak közt az asszony. Csapzott virág, szép virág. A herceg hazavitette volna Biharba, hogy éjszakánként megölelje. Ám Oleg halálát nem hagyhatta megtorolatlanul. A semmi nem ölthet alakot, hogy legerősebb vitézét legyűrje, s elszálljon, mint a füst.

Életfa 1

– Vezess aulodba, kiderítjük, hogy ki ölte meg Oleget, s azt is, hogy mit kerestek birtokom kellős közepén.

Karoldut felsegítette, sudár testére tapadt a ruszok szeme. Halfúngur gyászos dühében is észrevette kívánatos ágyékának körvonalait. Oleget lepelbe csavarták, és lovára tették, úgy vezette tovább a fia. Sokáig követték Karoldut, mígnem egy sziklafalhoz értek, melyet Igkőnek nevezett, a sziklafal mögötti katlanból füst szállt fel az égbe. Az idő múlását egyikük sem tartotta számon, már alkonyodott, mire az aulba értek. Vezérük halála után a ruszok olyan éberrel jártak, mintha bármely pillanatban beléjük csaphatna az istennyila. A siralmas állapotú aulban leginkább nőket találtak, loboncos, kócos asszonyokat, pár tucat tépett jurtból, rogyant oldalú kunyhóból s egyéb földbe vájt vacokból állt a tanya. A nők úgy tettek-vettek, mintha mi sem történt volna, az aszott arcú, veres szemű, részegnek látszó férfiak arca kiismerhetetlennek látszott, mintha állandóan kissé az égre néztek volna, még akkor is, amikor arról faggatták őket, hogy melyikük ölte meg Oleget és mit keresnek az erdő kellős közepén. Nemaságukra válaszul Imre azzal fenyegetőzött, hogy felgyújtja az egész ault, ám szótlanul túrték fenyegetését. Beesteledett, tüzet raktak, s mogorván ültek körülötte.

– Halfúngur, kik ezek? – kérdezte barátjától Ulfhild.

Apja balta-amulettjét forgatta a kezében, melyet valahonnan Északról hozott, immár az örökségét. Megesküdött, hogy kiszúrja a gyilkos szemét, bárhol is rejtőzjön, ha a föld nyelte volna el, annak torkából is kiszedi.

– Javasok, látók, vajákosok... Estefán király törvénye elől menekültek ide. Az úngurok régi *papjai*.

– Ezek a rongyosok?

– Ezek.

– Abád megbosszuljuk, Halfúngur!

– Abám köszöni hűségedet, Ulfhild.

Karoldu ígézően, kihívóan nézette Imrét, nem csoda, hogy horgára akadt. Incselkedett Imrével, combját simogatta. Az égre néző szemű férfiak vadnyulat, halat hoztak, felnyársalták őket, és a ruszokat is megvendégtették. Gyanakvóan, de elfogadták a vendégséget, mert eláztak, és jól tudták, hogy ma már nem indulnak haza. A ruszok közül ketten ébren maradtak, vigyázták a többi álmát, tartottak a leselkedő gonosztól. Halfúngurnak sem hintettek álmot a szemére, Imrét figyelte, amint bekísérte Karoldut a jurtjába. Irigykedve nézte, a bosszúvágy felkorbácsolta a vérét, asszonyhúst kívánt, még iglicre is ráfanyalodott volna. Imre örvendett, hogy nem kellett Biharvárig utaznia azért, amit a jurtban is megkapott. Karoldu öle forrón magába fogadta, lihegése kihallatszott az éjszakába. Többször meghágta, hisz megtehetette, ő volt az úr. A fekhelyen Karoldu arcát simogatta, és már azon gondolkodott, hogy elviszi Biharba, s a hűvös őszi éjjeleken lesz kivel együtt égnie. A ruszok le nem vették szemüket a jurtról, minden neszre hegyezték a fülüket, mint a kopók. Az éjszaka legmélyén Karoldu Imre füléhez hajolt.

– Ha tudni akarod, ki ölte meg a katonádat, elvihetlek hozzá.

Imre felpattant, és nyakon ragadta az asszonyt.

– Korábban miért nem mondad? Milyen játékot űzöl, Karoldu?!

– Csak neked mondhattam! Ha tudni akarod, mi végre jelent meg a fejedgím, velem kell jönnöd.

Imre elámult, hát „*ezért üztek ide titeket, boszorkányok*”.

– Jer velem, és megtudsz mindent, a kám hívat.

E szó hallatán egy pillanatra elállt Imre lélegzete. Vajon szóljon a ruszoknak, hogy irtsák ki az ault, Halfúngurnak pedig azt hazudja, hogy mégis Karoldu a gyilkos? Vesztére törnek? Pedig Karoldu most is megölhetne volna, késsel vagy egyéb ármánnyal. Imre felöltözött, felövezte a kardját, s Karolduval együtt kisurrant a sátorból, az erdőbe követte a némbert. A ruszok észrevették, de Imre intett, hogy maradjanak veszteg. Ulfhild fejet hajtott és kézbe vette baltáját. Halfúnguron nyugtalanság lett úrrá. Imre és Karoldu csak nem üzekedni igyekeztek, hisz annak már szerét ejtették! Egy sugallatra felkapott egy lándzsát, és utánuk eredt. A vízmóson túl, rejtett katlanban, egy sziklafal alatti tisztás közepén terpeszkedett az óriási ügyüfa. Ágai toronyvastagságúak, égbenyúlók, csodaszamba ment, hogy egyáltalán a levegőben tarthatja őket. Egy elvarázsolt kastélyhoz hasonlított a fa, törzsét húsz ember foghatta csak körül. Az ügyüfa előtt tüzek égtek, s körülötte régi tüzek nyomait fedezte fel, fekete hamu, üszkös forgács hevert szanaszét. Tövébe áldozati edényeket helyeztek az aul lakói, így kértek áldást az istenüktől.

– Áldozóhelyre hoztál?! Gúnyt üzöl belőlem?

– Itt a helyed, Imre herceg! – szólalt meg az ügyüfa, legalábbis az egyik ágán ülő férfi.

A földre huppant, köpenye csörgött. Karoldu elosont Imre mellől, s az idegen bemutatkozott.

– Karakartal-kám vagyok, s azért hívtalak ide, mert az ég akarattya téged kiválasztott!

Imre kardot rántott, érezte, hogy nemsokára életére törnek. A kám felnevetett, dobót vett elő, s vadul ütögetni kezdte, miközben kurjantott, énekelt. Repedés futott végig a vaskos fatörzsön, villámlásszerűen ágazott szerte rajta, megpattant a száraz kéreg és földre hullt. Recsegett az ügyüfa, hasadozó háncsán egy arc elnagyolt körvonalai kezdtek kirajzolódni: csukott szem és hosszúkás orr dülledt ki belőle, alatta tojásdad száj dudorodott, a végén áll gyűrődött ki a fából. Szél támadt körülötte, a balbalarcú ügyüfa roppant ágai alig észrevehetően kigyózni kezdtek, himbálóztak, ezernyi levele hosszan, éles füttyüléshez hasonlóan susogott. Egyszer csak elváltak ágaiktól a levelek, körkörösén libegtek a szélben, mintha nem kötné őket a föld, s még nem kötné őket az ég.

Farkasordító hideg vette meg a levegőt, orkánok előtt szokott így lehűlni hirtelen.

– Miféle bájolás ez? Felelj! – parancsolta Imre.

Karakartal-kám részeg kacagása belevegyült a forgószélbe, a herceg megsokszorozva hallotta őrzöngő igéit, mintha közelről susogná a fülébe.

– Íme, a türk Östen! Az kinek abád választottja, s kezén hordja a jelét!

– Ürdüng ez, nem Isten!

– Abád győzelemre vezethette volna türkjeit, de átallotta. Hatodik ujját is szégyelli a balján, ám lecsapni féli. Hadd jósolok: jobbját levágják

majd, s évszázadokig mutogatják a krösztények. Azzal öldöste népét, az Rómának úgy. Baljával csak a kantárt húzta...

– Még meglakolsz éles nyelvedért, Uraddal együtt!

Imre fenyegetését szétmorzsolta a szél, mint őszi falevelet.

Nekifeszült, bölény erejével küzdött, hogy talpon maradjon a fagyos légörvényben.

– Nem ürdüng ez, hanem az Östen. Nem azért vezérelt napnyugotra, hogy félúton vesztegeljen a népe. Abád vére benned erős. Akaratod vasból verték. Ne légy a krösztények hitese. Ebből elég. Hadd szóljon az Östen!

Karakartal-kám zajtalanul és könnyedén elszállt, akár a füst a jurt tetőnyílásán. Elült a sasszárnyú szél. Vihartól vemhes felhőkön áttűzött egy holdsugár, szivárványosan káprázva kivilágította az ügyüfa balbalarcát. Imre hátrálni próbált, elejtette kardját, akaratlanul is az ügyüfa bűvkörébe esett. Letérdelt elé, s a látottaktól elállt a lélegzete. Lángok emésztették a balbalarcot, mire fel kinyitotta évszázados szemét. Imrével farkasszemet nézett, és egyenesen a veséjébe látott. A herceg úgy érezte, mintha kifordítaná a jönhát, titkai szabad prédává váltak, melyek közt az Östen szeme kedvére keresgélhet, mintha béljósok matatnának áldozati marhák belében, jeleket keresve. Hiába kísérelte meg, nem láthatta az Östen arcát, mert az szakadatlanul változott és káprázott, a lángok minduntalan elégették és újat varázsoltak a helyére. Egyszerre öltött alakot benne mindenki arca, és senkié. Imre szólni próbált, de hasztalan, homlokára rótták minden gondolatát,

s az Östen szemének csak el kellett olvasnia őket.

Östen nem szólt, Imre mégis értette.

Ürdüngös látományok kísértették.

Hatalmas fejedelmi jurt előtt állt. Tőle nyugotra tengerrengeteg kezdődött, tőle keletre végeláthatatlan jurtváros terjedt szét, ameddig a magasban köröző sólyom szeme ellátott. Körülte álltak fiai, kipróbált vitézek, az égtájak, napnyugoti és déli uruszágok megvevői. Szálfák. Vállvetve szorították, tartották egymást, mint nyilvesszők a tegezben. Eltörhetetlennek, megtörhetetlennek látszottak. Napnyugot népeinek legyűrt kerályai előttük térdepeltek, hódolatuk jeléül roska-dásig teletömött kincsesláda hevert előttük: holdfényű kristályok, veres és zöld drágakövek, solidusok, dénárok potyogtak a földre, melybe előző kerályok arcvonásait kalapálták, hogy hatalmuk örökkévalóságát hirdessék messzi földeken. Immár fabatkát sem érnek, mind beolvasztani való hiúság, jó lesz majd tarsolyt s kantárt ékesíteni. A meghódolt frank kerályok, szász fejedelmek, szerezseny hadurak, bizantioni császárok arcát már sosem verik aranyba, ezüstbe, legfeljebb dögróvárra kaparják. Imre intett, és intésének a fél világ engedelmeskedett. Katunja, ágyasai párnákon heverték, Imrén kívül senki sem illethette tejfehér bőrüket, csak a puha selyem. Vemhes hasukra puhán esett a drága szövet, melyen kilógó nyelvű hárszálak feszültek egymásnak, s feleségei hasán hatalmas szárnyú griffmadarak őrizték az uralkodó születendő gyermekeit. Kell is a sok maradék, hogy legyen ki uralkodjon a velág népein. Köröskörül verték a dobokat, hevesen, mintha

akarnák, hogy leszakadjon az égbolt, s ráömöljenek a csillagok a népekre, beteljesítvén sorsukat. Aranyláncon fehér kaplonyt vezettek elé, a messzi Keletről hozták, és kerályok karjára való hófehér sólymot fogtak neki a fagyos Északról. Oly mozdulatlanul ült, mintha ezüsből öntötték volna a karjára. Ősten kék egének sátorboltja alatt egyetlenegy úr szavára ad a világ, méghozzá az övére, s mindehhez csak szabadon kell engednie forrongó vérét, mert ez Ősten akarata. Imrét megvakította a temérdek arany, fejét elcsavarták a kacér ágyasok s a több százezer szablya éle, amint villogott a sokaságban. Vérét felkorbácsolta leendő uruszágának látománya, hát mindez a drágalátus hatalom valóban az ölébe hullhat, csak ki kell érte nyújtania a kezét?

– Öld meg abádat, s hadd legyen úrrá rajtad az Ősten akarata!

Karakartal-kám kígyónyelvű igéi ismét a fülébe furakodtak. A semmiből termett elő, mint a halál. Szétvetette csörgőkkel, csengőkkel és szalagokkal kicifrázott köpenyét, ugrált, tapsolt és táncra perdült. Imrét még látománya kínozza, megrökönyödött, elborzadt e velág súlyos árától. Hogyan ölhetné meg az apját, aki *szerelemtes fiának* szólítja, s talán hiténél is jobban szereti őt. Ám meglehet, abája tévútra tévedt, csak nagy volt benne az akarat, mint a rossz lóban. Az Igfonba üldözte a kármokat, kivágták az ügyüfákat, betörték a balbalok arcát, s elátkozták azokat, akik nem templom köré temetkeztek. Milyen jogan tette ezt?

– Kétkedsz? Ne kételkedj. Abád lovát fordítva fogta be a szekérhez, lóhalálában nyargalja, egy helyben állva!

Imrében aljas háború dúlt. Kitört belőle az indulat.

– Milyen Isten kérhet arra, hogy abámat orvul meggyilkoljam?

– A krösztények Jahvéje nem arra kérte Ábrámot?

– Utolsó pillanatban elrettenté!

– Csak tétova isten ingadozik, s játszik embereivel. Ősten nem tesz próbára, Ősten áld, nem átkoz. Tálcán kínálja néked a velágot, mert benned folyik a Togrul vére. Álmos üköd feláldozták, vére megkente népe tengelyét, hogy megérkezzen ide a nagy hegyek közé, a haditáborba. Ám abád szorítja a kantárt, nem engedi a vágatát! Áldozd fel abád Őstennek, hogy véreddé váljon az akarattya, s népet gyűjthess, nyugotra nyargalhass, ölhess, ölelhess és elvégezd, amire születted! Nem Imre vagy te, hanem *Emre* kán, a velág ura!

A herceg mellét szorongatta, mire keze megakadt keresztjén, melyet Gellért püspöktől kapott gyermekkorában.

– Ürdüng szava, nem tűröm, távozz!

Imre egy pillanatra kiszabadult az ügyüfa búvköréből, felocsúdott és nekiesett Karakartal-kámnak. Vállon ragadta és a földre teperte. Birokra keltek, tépte, s mintha egyszersmind kopasztotta volna, hisz fekete tollak hullottak a táltosból, amint ütögette. Akkor érkezett a tisztásra Halfúngur, s rögtön az idegennek akart futni. Ám Karoldu elgáncsolta, s kést szegezett a nyakához.

– Eszedbe ne jusson megmozdulni, különben elvágom!

Ősten a hercegre vetette szemét, és ismét Imrébe lelkébe nézett.

Kegyetlen álomlátományt bocsátott elméjére.

Elfeketült a világ, halálhörgés fúrta a fülét, nyilak zúgtak uruszága felett, a pusztaságot csonthegek öveztek, csú-

Életfa 2

csaikon dögkeselyűk torolták meg a bő halálaratást. Imre e csonthegyek egyikének tetejébe igyekezett, lábszárakba, mellkasokba, gerincekbe kapaszkodva mászott felfelé, hogy megmeneküljön a sebesen ömlő vérözöntől. Fölötte koromfellegek kavarogtak, egyszer csak lángtengerré dagadt az ég, vasmadarakká sűrűsödött a füst. Elkezdtek szállni a förtelmes uruszág felett, acélkarmukat belevájták a menekvő magyarik mellébe, s Imre elé hajították vértől csöpögő, dobogó szívüket.

– Elpusztul uruszágod, ha ellenszeglülsz az Ősten akarattyanak, s akarattya másra száll, mert az Ég akarattya mindig beteljesül. Ha meg nem hajolsz, uruszágod elpusztul. Belé lövi nyilát, belé veti kelevézét! Eljövend más nép Napkeletről, mely még senkiházi pórnök méhében szunnyad, és láthatatlan, mint ürdüngszekerek nyoma sivár földeken. Csak Ősten szakíthatja fel ágyékukat, hogy harcosaival eláraszszák a velágot. Ama nép kivágja vemhes asszonyaitokból a magzataitokat, jövendőtöket élve eltemeti, s uruszágod bölcsőjét kopurcasságá rontja.

Imrébe nyílzáporként zúdultak e szavak. Vértett a lelke, vértett a szíve. Ő lesz uruszágának megrontója? Pedig abája hányszor megvédte népét, s jómaga is a tavalyi esztendőben verte szét a német vértések seregét. Egybeterelte minden erejét, köröszjtét szorongatta, üvöltött és felszabadult a látomány lidércnyomásából.

– Szemfényvesztő! – kiáltotta, és arcon fejelte Karakartal-kámot.

– Abagyilkos a fél velágért sem leszek! Istengyilkos még úgy sem!

Karakartal-kám orra vére befolyt a szájába, de tovább gyözködte a herceget.

– Akkor népgyilkos se légy! A Togrul vére erős benned, te vagy az Ősten akarattya.

Tépdeste hajukat, ruhájukat a forgószél örvénye. Imre nekirugaszkodott, felvette kardját, és megindult, hogy beledöfje az ügyüfa balbalarcába.

– Ne áruld el az Őstent! Legalább te nem, Emre kán!

Karakartal-kám Imre lábába kapaszkodott. A herceg megfordult, és belé mártotta vasát.

– Elég!

Hatalmas szélvihar támadt, taszította Imrét, hasztalan próbálta, alig közelíthette meg az ügyüfát.

– Pusztulj, Ürdüng!

Ősten szeme sírt.

Behunyta könnyes szemét, az arc körvonalai kezdtek visszahúzódni a fába. Enyhült a széllökés, ám Imre minden porcikája megdermedt. Oldalt fordult, ahol is egy koromfekete bika kaparta a földet. Sötét, egyöntetű testét mintha vasból kovácsolták volna. Tág orrlyuka gőzt fújt, szeme kihívóan villogott, vastag, bordás szarva előremeredt. Lángoló szeme lenyűgöző erővel hatott, Imrének földbe gyökerezett a lába. Vad félelem szorongatta, lihegett, zúgott a feje, zsibbadozott minden tagja. A fekete bika öltre ment, ám Imre teste félrehanyatlott, s helyette egy fehér bikával ütközött a táltos, mely mögüle vágatott elő. Rettenetesen nagy volt ez is, szeme szénként izzott, forró párat fújt, és nekiesett a fekete bikának. Öklelték egymást, roppant szarvuk szikrázott, amint ütköztek. Szilajon futottak a fa körül, igyekeztek oldalból nekirontani a másiknak. Súlyos lépteik alatt rengett a föld, őselemek találkozásakor csihológdik akkora tűz, oly erő, mint amikor öltre mentek. Emre

kán bikája támadásba lendült, ám az ügyüfa megmozdította egyik gyökerét, és a fehérén izzó állat belebotlott. Iszonyú döngéssel esett el. Karakartal-kám fekete vasbikájának kapóra jött az isteni beavatkozás, előre szegezte vasalt szarvát és nekirontott a fehér bikának. Bordájába fúrta, felsebezte, s fehér szőrét bevérezte. Oly mélyen ütötte a sebet, hogy erőlködve tudta csak kihúzni belőle a szarvát. Imre ingen veres folt terjedt szét, seb virágzott a mellkasán, súlyosan vérezett.

– Hercegem!

Halfúngur elkiáltotta magát, hirtelen felállt, fejével állon verte Karoldut, s dühösen beleszúrta lándzsáját. A fehér bika fújtatott, égnek szegezte fejét és felbőgött. Az éjsötét bika nem kímélte, ismét nekilendült és a fehér szívéig fúrta szarvát. Ordított, kapálózott a fehér bika, izzó szeme mindörökre kihunyt. Imre száján kibuggyant a vér. Halfúngur rusz dühvel rontott a fekete bikának, oldalba fúrta lándzsáját, az felnyögött, meglódult, és belefutott a

rengetegbe. Karakartal-kám lelke visszatért testébe, bordája vérezett, mire fel Halfúngur elővette kését és neki akart rontani. Az ügyüfa törzsében azonban odú keletkezett, Karakartal-kám beleült, s mire Halfúngur odaért, már csak a beforradó fába vághatta kését. Halfúngur térdre hullt, és véresre karmolta az arcát, majd a hamuba markolta, s bekente vele. Ūvöltött. Imréhez fordult, a herceg keze mereven, jegesen markolta mellkeresztjét. Rohamosan forgott körülötte a világ, körbe-körbe futott, mint ló a karámban. Hogyan regéli el mindazt, ami történt, és ki hiszi el, hogy igazat mond? A ruszokat, ha még életben vannak, meggyőzheti, az ault kiirtják, s az ügyüfát kivágják, még az írmagját is kiirtják. Feltépte Imre ingét, a sebeit vizsgálta. Akár egy vadkan agyara is beletörhetett volna, akár medve is okozhatta halálát. Oleg is elveszett, a ruszokra senki sem gyanazkodhatna Biharvárott. Alighanem azt mondják majd, hogy szerencsétlen vadászbaleset érte...